

Deo opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & S. Luca Orthodoxorum Medicorum Patrono.

1284

QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XXIV. JANUARI

M. NICOLAO DE IOVVANCI Doctore Medico, Præfide.

An nitidus faciei color bene moratorum viscerum index?

NIL sub oculos cadit, nisi coloris ope, qui superficiæ corporum cum sit affectio, adbitam sæpè tamen illorum naturam aperit. Florum juventutem, & robur coloris bonitas probat. Lilia, violas, rosas nivei, puniceæ, purpurei coloris honos deferit, cum virtus languescit: dum virentes arborum comas tristes abigit hyems, dum plantas annuas flavedo invadit, mutato colore potestas frangitur, aut perit. Suis viribus eo magis ceciderunt folia Orientalia, Rheum, & reliqua medicamentorum supellex, quo majus in colore vitium; qui quantas in medicina bene faciendâ dotes obtineat si quis expendere cupit, meminerit is quantas à sanguinis, sputorum, sudorum, urinarum, defectionum colore medicus habeat utilitates; qui ex coloris naturâ dominantes humores bellè intelligit. At ex cutis colore non minus de morbo, & sanitate judicium. Latum istud corporis tegumentum, quo tota moles vestis instar tegitur si à debito non recesserit temperamento, & eo vasorum ductibus, excelsus, omnisque mendi expertus sanguis deferatur, molliter solidum est, succi plenum, læve, suaveque rubens potissimum in facie, quæ nitido, splendoque sui colore succi ad se allabentis probitatem refert: ut ejus malitiam accusat asfidua in valetudinis comes cachexia.

FACIÆ cutis, arctâ fibrarum texturâ quia subpositâ firmiter adhæret carni, res quæ intus peraguntur bellè describit. Quid ergo Mome fenestratum pectus optas in homine, quo recluso corporis & animæ affectiones sint in propatulo. Utriusque speculum habes faciem, mores & impetus animi: humores & corporis affectiones bene referentem. Ecce ad vel minimos animi motus vultus chamæleonte, & Proteo versatilior, mirum quantum immutatur. Irâ si cor æstuet, calore, & spiritu in os converso, facies rubore suffunditur: tument sanguine venæ: micant accensis ignibus oculi: ac velut exiliunt. Quæ deservescite æstu, & sanguine introrsum fugato, concidit & pallor, injectis in metu cordi & sanguini veluti compehibus flos coloris admittitur; qui jucundo calore & copioso sanguine faciem perfundente vividus fulgere solet in lætitia. Nec minor ejus potestas in humoribus aut in corporis affectionibus explicandis; adeo nil fere fit in adytis quod extus non depingatur, colore judicium sanguinis faciente, & vicissim sanguine partis à qua cuditur, & viscerum per quæ defæcatur mores præ se ferente.

ARebus moralibus ad medicas ductâ metaphorâ viscera bene vel malè morata dicuntur. Namque interdum viscera à nativo temperamento debitoque tono ita recesserunt, ut vel muneri omnino desint, vel perperam eo defungantur, malisque suis moribus, unde malè morata dicuntur, nulli corporis partiumque non faciant, dum sua munia obeunt inculpatè naturali œconomia: mancipatæ partes, nullusque in alimentorum cõctione, & distributione, excrementorum secretionem, & excretionem contigit error tunc bene moratæ partes sanguinem probè cõctum, bellè defæcatum partibus alendis sufficiunt, emergitque oprata *ὠφέλη*, in qua suave rubet corpus, quod in adversâ valetudine pallescit atque immutatur coloris pravitate naturæ lapsus accusante. Quippe fieri nequit ut splendeat corporis color si excrementorum proventu sordent partes nutritioni dicatæ: circa præcordia in viscerum tubis & secessibus; in venarum propaginibus superflua si nidulentur, morâ vitium capiunt, quas alluunt partes perfundunt, & majora dum subeunt vasa succos ibi conclusos inficiunt, qui ad eas tandem appellentes ut malignè alunt, sic earum colorem immutant & inquinant.

NUNQUAM gratus suavisque color erit, nisi laudabili succo partes alantur, sanguis ideo probe cõctus, cultusque roris instar exilibus arteriis in eas debet exudare, glutinis in modum ipsis adhærere, assimilari, ac in earum denique verti substantiam: si quid horum desideretur, cutis in mole, charactere, aut colore deformatur. Exemplum habes in scabie, leprâ, vitiligine, impetigine, seu lichene. Partibus igitur nutritis malè affectis color nequit esse laudabilis, licet interdum inculpatis illis inquinari possit, non succorum allabentium culpâ, sed partium alendarum vitio *ἀμαρτία* belle non promoventium; ut enim rectè peracta *χρόσι* vitium in *ἀμαρτία* potest contingere, sic probè elaborato sanguine infelix potest succedere partium nutritio: scilicet proprio vitio cutis interdum deturpatur, à quo malè moratum jecur minime designabitur, verum nullquam nitebit facies, nisi niteant viscera, & cutis sit bene temperata.

SUNT qui in eo toti sunt ut aliis imponant: ex quibus illi magis euphândi qui se rerum Astrologarum peritos jactitant, fortunamque secundam ab astris, aut exitium ineluctabile annuntiant. Superos sic dum ludunt & imos eos aut lactant spe vana, aut inani terrent metu. Interest quasi verò plurimum an Jupiter aut Mars natalibus præsit, cum planetarum nullus hominum fata moderetur, aut etiam excusâ typis igneis & cœlestibus decreta nemo hominum legere possit. Sunt alij, qui cœlo planetas veluti dedecentes, eos in manuum volâ ordinant in aciem; & crucibus, stellis, & quadrangulis jurgia, parentum funera, longinquas peregrinationes, secundam vel adversam valetudinem significari volunt. Apagè insulsum istud vaticinium: præfatio superare cupis, atque de parte laborante, de morbi exitu, & de ejus causâ definire, vultus expende molem, charactèrem, & colorem, partem affectam sæpe detegit, sæpius exitum morbi, sæpius causam quam præcipuè prodit color, qui si niteat, nullo suffusus humore peregrino, probam succorum alibilium temperiem, quam visceribus bene moratis acceptam referunt, indicabit.

Ergo faciei nitidus color viscerum bene moratorum index.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI

M. Germanus Preaux.

M. Petrus d'Aquin, Regis Medicus ordinarius.

M. Ioannes Cordelle.

M. Petrus Ozon.

M. Guillelmus Lamy.

M. Petrus Yon.

M. Guillelmus Petit.

M. Rolandus Merlet.

M. Stephanus le Gaigneur.

Proponebat Lutetiæ IOSEPHVS THOMASSEAV Andinus, A. R. S. H. 1675.